2024/2098

29.7.2024.

PADOMES LĒMUMS (KĀDP) 2024/2098

(2024. gada 26. jūlijs),

ar ko ieceļ Eiropas Savienības īpašo pārstāvi Lielo ezeru reģionā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 33. pantu un 31. panta 2. punktu,

ņemot vērā Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

(1) Padome 2023. gada 20. februārī apstiprināja secinājumus par atjaunotu Savienības stratēģiju par Lielajiem ezeriem, kuros bija iekļauts Padomes aicinājums Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos ("Augstais pārstāvis") iesniegt priekšlikumu atjaunot ES īpašā pārstāvja (ESĪP) Lielo ezeru reģionā amatu.

(2) Uz 12 mēnešu sākotnējo termiņu būtu jāieceļ ESĪP Lielo ezeru reģionā.

(3) Padomei un Komisijai, kam palīdz Augstais pārstāvis, būtu jānodrošina konsekvence Savienības ārējās darbības dažādās jomās Lielo ezeru reģionā un šajā nolūkā būtu cieši jāsadarbojas. Šajā saistībā ESĪP būtu jāatbalsta iestādes un jāsadarbojas ar tām.

(4) ESĪP savas pilnvaras īstenos situācijā, kas var pasliktināties un varētu kavēt Eiropas Savienības Līguma 21. pantā izklāstīto Savienības ārējās darbības mērķu sasniegšanu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Eiropas Savienības īpašais pārstāvis

Ar šo *Johan BORGSTAM* kungs tiek iecelts par Eiropas Savienības īpašo pārstāvi (ESĪP) Lielo ezeru reģionā uz laikposmu no 2024. gada 1. septembra līdz 2025. gada 31. augustam. Padome var nolemt pagarināt ESĪP pilnvaras vai izbeigt tās agrāk, pamatojoties uz Politikas un drošības komitejas (PDK) vērtējumu un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos ("Augstais pārstāvis") priekšlikumu.

2. pants

Politikas mērķi

ESĪP pilnvaras atbilst Savienības ārpolitikas mērķiem Lielo ezeru reģionā un ir saskaņā ar Padomes 2023. gada 20. februāra secinājumiem par atjaunotu Savienības stratēģiju par Lielajiem ezeriem. To starpā ir šādi mērķi:

a) dot ieguldījumu mierā, stabilitātē un drošībā Lielo ezeru reģionā, veicinot spriedzes mazināšanu un konfliktu novēršanu un atbalstot dialogu un ilgtermiņa reģionālus krīžu un konfliktu risinājumus Lielo ezeru reģionā, jo īpaši attiecībā uz Kongo Demokrātisko Republiku (KDR);

b) palīdzēt pārveidot nedrošības un nestabilitātes virzītājspēkus un pamatcēloņus par kopīgām iespējām un pilnībā atraisīt Lielo ezeru reģiona potenciālu;

c) veidot spēcīgāku, visaptverošāku un stratēģiskāku partnerību ar Lielo ezeru reģiona valstīm, lai palielinātu labklājību un drošību, pamatojoties uz kopīgām vērtībām un interesēm.

3. pants

Pilnvaras

Lai sasniegtu 2. pantā izklāstītos politikas mērķus, ESĪP ir pilnvarots:

a) atbalstīt Augsto pārstāvi Padomes 2023. gada 20. februāra secinājumu par atjaunotu stratēģiju par Lielajiem ezeriem īstenošanā;

b) izveidot un uzturēt ciešus kontaktus un sadarbību ar Lielo ezeru reģiona valstīm, jo īpaši KDR, Burundi, Ruandu un Ugandu; valstīm plašākā reģionā, kurām attiecībā uz Lielo ezeru reģionu ir īpašas politiskās, diplomātiskās, drošības vai ekonomiskās intereses, tostarp KDR un reģiona miera, drošības un sadarbības programmas (*PSCF*) parakstītājvalstīm; svarīgākajām reģionālajām organizācijām un forumiem, proti, Āfrikas Savienību (ĀS), Austrumāfrikas valstu kopienu (*EAC*), Dienvidāfrikas attīstības kopienu (DAK), Centrālās Āfrikas valstu ekonomikas kopienu (*ECCAS*), Lielo Ezeru reģiona starptautisko konferenci (*ICGLR*), Lielo ezeru reģiona valstu ekonomikas kopienu un Austrumāfrikas un Dienvidāfrikas kopējo tirgu (*COMESA*); Apvienoto Nāciju Organizāciju, jo īpaši ar ANO ģenerālsekretāra īpašo sūtni Lielo ezeru reģionā un Apvienoto Nāciju Organizācijas Stabilizācijas misiju KDR (*MONUSCO*); starptautiskajām finanšu iestādēm; starptautiskiem līdzīgi domājošiem partneriem un citiem vadošiem reģionāliem un starptautiskiem aktoriem; un attiecīgajiem nevalstiskiem aktoriem, piemēram, vietējās pašvaldībām un kopienām, pilsonisko sabiedrību, pētniecības institūtiem, medijiem un privāto sektoru;

c) atbalstīt reģionālos mediācijas un veicināšanas centienus, piemēram, Luandas un Nairobi procesus, un, ja tas ir nepieciešams un to pieprasa attiecīgās puses un ieinteresētās personas, tieši iesaistīties mediācijā, mediācijas atbalsta darbībās un dialogā, lai saglabātu un atjaunotu mieru jebkurā posmā un visos līmeņos, tostarp, atbalstot sarunas par pamiera un miera nolīgumiem, un veicināt pilsoniskās sabiedrības, sieviešu un jaunatnes iekļaušanu visos miera atjaunošanas posmos;

d) sniegt padomus un ziņot par Savienības iespējām atbalstīt konfliktu novēršanu, miera procesus, stabilizāciju un miera konsolidācijas iniciatīvas; šajā kontekstā ESĪP koordinācijā ar attiecīgām ieinteresētām personām var palīdzēt īstenot pamiera un miera nolīgumus un citus saistītus nolīgumus, tostarp, sniedzot atbalstu atbilstības uzraudzībai un diplomātiskā ceļā iesaistoties darbā ar pusēm gadījumos, kad atbilstība netiek nodrošināta;

e) sniegt konsultācijas, ņemot vērā konfliktsensitīvus un dzimumsensitīvus aspektus, par reģionālo stabilizāciju, bruņotu grupējumu atbruņošanos, demobilizāciju un reintegrāciju un drošības sektora reformu KDR, tostarp saistībā ar *MONUSCO* aiziešanu;

f) veicināt reģionālos konfliktu novēršanas centienus un centienus nedrošības un nestabilitātes pamatcēloņus pārveidot par kopīgām iespējām, veicinot reģionālo sadarbību un integrāciju, tostarp labas pārvaldības un tiesiskuma ziņā; jo īpaši, pievērsties jautājumam par dabas resursu nelikumīgu izmantošanu un nelikumīgu tirdzniecību un atbalstīs iniciatīvas, kuru mērķis ir izstrādāt Āfrikas vadītu resursu pārvaldības modeli, kas ir ilgtspējīgs, taisnīgs, videi saudzējošs un balstīts uz cilvēktiesībām, tostarp, sadarbojoties ar privāto sektoru un pilsonisko sabiedrību;

g) veicināt humānās palīdzības sniegšanas principus un piekļuvi, starptautisko humanitāro tiesību un cilvēktiesību ievērošanu, tiesu iestāžu pieejamību, tiesu iestāžu sadarbību un pārejas tiesiskuma mehānismus, pievēršot īpašu uzmanību seksuālas un dzimumbalstītas vardarbības un sieviešu un bērnu tiesību pārkāpumu novēršanai, tostarp tādu pārkāpumu novēršanai, kas veikti saistībā ar piespiedu vervēšanu;

h) palīdzēt Lielo ezeru reģiona viedokļa līderiem labāk izprast Savienības lomu un atbalstīt stratēģisku un proaktīvu komunikāciju par Savienības mērķiem reģionā.

4. pants

Pilnvaru īstenošana

1. ESĪP ir atbildīgs par pilnvaru īstenošanu, un viņš darbojas Augstā pārstāvja pakļautībā.

2. PDK uztur privileģētus sakarus ar ESĪP un ir galvenais ESĪP kontaktpunkts saziņai ar Padomi. Neskarot Augstā pārstāvja pilnvaras, PDK saskaņā ar savām pilnvarām ESĪP sniedz stratēģiskus un politiskus norādījumus.

3. ESĪP savu rīcību cieši koordinē ar attiecīgajiem Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) departamentiem un Komisiju.

4. ESĪP savu rīcību cieši koordinē ar Savienības delegācijām Lielo ezeru reģionā.

5. ESĪP birojs atrodas EĀDD galvenajā mītnē, un ESĪP regulāri apmeklē Lielo ezeru reģionu.

5. pants

Finansējums

1. Finanšu atsauces summa, kas paredzēta ESĪP pilnvaru īstenošanas izdevumu segšanai laikposmā no 2024. gada 1. septembra līdz 2025. gada 31. augustam, ir 1 500 000 EUR.

2. Izdevumus pārvalda saskaņā ar procedūrām un noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.

3. Izdevumus pārvalda saskaņā ar līgumu, ko ESĪP noslēdz ar Komisiju. Par visiem izdevumiem ESĪP atskaitās Komisijai.

6. pants

ESĪP komandas izveide un sastāvs

1. Saskaņā ar savām pilnvarām un piešķirtajiem finanšu līdzekļiem ESĪP ir atbildīgs par savas komandas izveidi ("ESĪP komanda"). ESĪP komandā iekļauj personas, kam ir īpašas zināšanas ESĪP pilnvarām atbilstīgos konkrētos politikas jautājumos. ESĪP savlaicīgi informē Padomi un Komisiju par ESĪP komandas sastāvu.

2. Dalībvalstis, Savienības iestādes un EĀDD var ierosināt norīkot personālu darbā pie ESĪP. Šādam norīkotam personālam atalgojumu attiecīgi maksā vai nu attiecīgā dalībvalsts, vai attiecīgā Savienības iestāde, vai EĀDD. Darbā ESĪP komandā var norīkot arī ekspertus, ko dalībvalstis ir norīkojušas darbā Savienības iestādēs vai EĀDD. Starptautiskie līgumdarbinieki ir kādas dalībvalsts valstspiederīgie.

3. Viss norīkotais personāls paliek nosūtītājas dalībvalsts, nosūtītājas Savienības iestādes vai EĀDD administratīvā pakļautībā un veic savus pienākumus un rīkojas ESĪP pilnvaru interesēs.

4. Lai nodrošinātu viņu attiecīgo darbību saskaņotību un konsekvenci, ESĪP komandu izvieto kopā ar attiecīgajiem EĀDD departamentiem vai Savienības delegācijām. ESĪP veicina Savienības biroja darbības atsākšanu Gomā (KDR), tostarp, uz laiku izvietojot personālu no ESĪP komandas.

7. pants

ESĪP un ESĪP komandas privilēģijas un imunitāte

Par privilēģijām, imunitāti un citām garantijām, kas vajadzīgas ESĪP un ESĪP komandas locekļiem pilnvaru īstenošanai un sekmīgai darbībai, attiecīgā gadījumā vienojas ar uzņēmēju pusi vai pusēm. Šajā nolūkā dalībvalstis, EĀDD un Komisija sniedz visu vajadzīgo atbalstu.

8. pants

ES klasificētas informācijas drošība

ESĪP un ESĪP komandas locekļi ievēro drošības principus un minimālos standartus, kas ir noteikti Padomes Lēmumā 2013/488/ES ([1]).

9. pants

Piekļuve informācijai un apgādes atbalsts

1. Dalībvalstis, Komisijas dienesti, EĀDD un Padomes Ģenerālsekretariāts ESĪP nodrošina piekļuvi visai attiecīgajai informācijai.

2. Savienības delegācijas Lielo ezeru reģionā vai dalībvalstis, vai abi attiecīgā gadījumā nodrošina apgādes atbalstu reģionā.

10. pants

Drošība

Saskaņā ar Savienības politiku attiecībā uz tāda personāla drošību, kas izvietots ārpus Savienības operatīvu darbību veikšanai saskaņā ar Eiropas Savienības Līguma V sadaļu, ESĪP saskaņā ar savām pilnvarām un drošības situāciju ģeogrāfiskajā teritorijā, par kuru viņš ir atbildīgs, veic visus praktiski iespējamos pasākumus, lai nodrošinātu visa ESĪP tiešā pakļautībā esošā personāla drošību, jo īpaši:

a) izstrādājot konkrētu drošības plānu, kura pamatā ir EĀDD norādījumi, ietverot konkrētus fiziskos, organizatoriskos un procesuālos drošības pasākumus, ar kuru noteikta personāla droša pārvietošanās uz teritoriju, par kuru viņš ir atbildīgs, un minētajā teritorijā, kā arī aprakstīta rīcība drošības negadījumos un ietverts ārkārtas situāciju un evakuācijas plāns;

b) visam personālam, kas izvietots ārpus Savienības, nodrošinot augsta riska apdrošināšanu, kas atbilst apstākļiem teritorijā, par kuru viņš ir atbildīgs;

c) nodrošinot, lai visi ESĪP komandas locekļi, ko izvieto ārpus Savienības, tostarp uz vietas nolīgtie darbinieki, pirms vai pēc ierašanās teritorijā, par kuru viņš ir atbildīgs, būtu piedalījušies atbilstīgā drošības apmācībā, kuras pamatā ir minētajai teritorijai EĀDD piešķirtā riska izvērtējuma pakāpe;

d) nodrošinot visu pēc regulāriem drošības izvērtējumiem saskaņoto ieteikumu īstenošanu un saistībā ar regulāriem progresa ziņojumiem un galīgu visaptverošu pilnvaru īstenošanas pārskata ziņojumu sniedzot rakstiskus ziņojumus Padomei, Augstajam pārstāvim un Komisijai par šo ieteikumu īstenošanu un citiem drošības jautājumiem.

11. pants

Ziņošana

ESĪP regulāri sniedz mutiskus un rakstiskus ziņojumus Augstajam pārstāvim, EĀDD un PDK. Vajadzības gadījumā ESĪP ziņojumus sniedz arī Padomes darba grupām. Rakstiskus ziņojumus regulāri izsūta, izmantojot *COREU* tīklu. Pēc Augstā pārstāvja vai PDK ieteikuma ESĪP var sniegt ziņojumus Ārlietu padomei. ESĪP var tikt iesaistīts Eiropas Parlamenta informēšanā.

12. pants

Koordinācija

1. Lai sasniegtu Savienības politiskos mērķus, ESĪP veicina Savienības darbību vienotību, saskaņotību un efektivitāti un palīdz nodrošināt to, ka visi Savienības instrumenti un dalībvalstu darbības tiek veiktas konsekventi. ESĪP darbības saskaņo ar EĀDD un Komisijas darbībām. ESĪP sniedz regulārus ziņojumus Savienības delegācijām un dalībvalstu misijām Lielo ezeru reģionā.

([1]) Padomes Lēmums 2013/488/ES (2013. gada 23. septembris) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 274, 15.10.2013., 1. lpp.).

2. Misijas norises vietā ESĪP uztur ciešu saikni ar Savienības delegāciju vadītājiem un dalībvalstu misiju vadītājiem. Viņi dara visu iespējamo, lai palīdzētu ESĪP īstenot pilnvaras. Šajā nolūkā ESĪP uztur sakarus arī ar attiecīgām vietējām struktūrām un citām starptautiskām un reģionālām struktūrām, kas darbojas šajā teritorijā.

13. pants

Pārskatīšana

Šā lēmuma īstenošanu un tā saskaņotību ar citām Savienības darbībām Lielo ezeru reģionā regulāri pārskata. ESĪP regulāri iesniedz Padomei, Augstajam pārstāvim un Komisijai progresa ziņojumus un līdz 2025. gada 31. maijam – galīgu visaptverošu pilnvaru īstenošanas pārskata ziņojumu.

14. pants

Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē, 2024. gada 26. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

BÓKA J.